

- 2) Czy w świetle art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 orzecznictwo krajowe, zgodnie z którym, po stwierdzeniu nieważności warunku umownego, na podstawie którego kredytobiorca zostaje obciążony całością kosztów zawarcia, odnowienia lub rozwiązania umowy kredytu hipotecznego, **koszty notarialne i administracyjne obciążają w takiej samej części kredytodawcę i kredytobiorcę**, należy uznać za sądową zmianę orzeczenia stwierdzającego nieważność nieuczciwego warunku umownego i, tym samym, za sprzeczne z zasadą braku związania zawartą w art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13?
- 3) Czy w świetle art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 orzecznictwo krajowe, zgodnie z którym po stwierdzeniu nieważności warunku umownego, na podstawie którego kredytobiorca zostaje obciążony całością kosztów zawarcia, odnowienia lub rozwiązania umowy kredytu hipotecznego, kredytobiorca ten zobowiązany jest również pokryć **koszty wyceny nieruchomości i podatku od ustanowienia hipoteki powstałe w wyniku zawarcia umowy kredytu**, stanowi naruszenie zasady braku związania nieuczciwym warunkiem umownym, którego nieważność stwierdzono, a także czy sprzeczne z art. 3 ust. 2 dyrektywy 93/13 jest **nałożenie na kredytobiorcę ciężaru udowodnienia tego, że nie zezwolono mu na przedstawienie własnej wyceny tej nieruchomości?**
- 4) Czy w świetle art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 sprzeczne [z tą dyrektywą] jest orzecznictwo krajowe, zgodnie z którym po stwierdzeniu nieważności warunku umownego, na podstawie którego kredytobiorca zostaje obciążony całością kosztów zawarcia, odnowienia lub rozwiązania umowy kredytu hipotecznego, warunek ten, jeżeli dokonano zmian w hipotece lub została ona wykreślona, może nadal wywoływać dlań skutki **w tym znaczeniu, że kredytobiorca ten jest w dalszym ciągu zobowiązany do ponoszenia kosztów wynikających z dokonania zmian w hipotece lub jej wykreślenia**, a także czy obciążenie tymi kosztami kredytobiorcy stanowi naruszenie zasady braku związania konsumenta nieuczciwym warunkiem umownym, którego nieważność stwierdzono?
- 5) Czy w świetle art. 6 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 orzecznictwo krajowe, zgodnie z którym częściowo wyłączony zostaje skutek restytucyjny wynikający z sądowego stwierdzenia, że względu na nieuczciwy charakter, nieważności warunku umownego, na podstawie którego kredytobiorca zostaje obciążony całością kosztów zawarcia, odnowienia lub rozwiązania umowy kredytu hipotecznego, należałoby uznać za wywierające wobec przedsiębiorcy skutek odwrotny do skutku odstrasającego, o którym mowa w art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13?
- 6) Czy w świetle ustanowionej przez orzecznictwo TSUE zasady niezmienniania uznanych za nieważne warunków umownych oraz w świetle zawartej w art. 6 dyrektywy zasady braku związania należy uznać za sprzeczne [z nimi] orzecznictwo krajowe, zgodnie z którym po stwierdzeniu nieważności warunku umownego, na podstawie którego kredytobiorca zostaje obciążony całością kosztów zawarcia, odnowienia lub rozwiązania umowy kredytu hipotecznego, skutki restytucyjne są zmieniane w interesie kredytobiorcy?
- 7) Czy w świetle art. 3 ust. 1 i 2 dyrektywy 93/13 orzecznictwo krajowe, zgodnie z którym **warunek umowny określany jako prowizja za udzielenie kredytu zostaje automatycznie wyłączony z kontroli przejrzystości**, może stanowić naruszenie zawartej w art. 3 ust. 2 dyrektywy zasady odwrócenia ciężaru dowodu, ponieważ przedsiębiorca nie musi udowodniać, że uprzednio udzielił informacji i indywidualnie negocjował ten warunek?
- 8) Czy sprzeczne z art. 3 dyrektywy 93/13 i orzecznictwem TSUE jest orzecznictwo krajowe, zgodnie z którym można uznać, że konsument sam powinien wiedzieć, iż pobieranie prowizji za udzielenie kredytu jest zwyczajową praktyką instytucji finansowych, a zatem nie jest konieczne, aby kredytodawca musiał udowodnić, że warunek ten został wynegocjowany indywidualnie, czy też, przeciwnie, kredytodawca w każdym przypadku powinien udowodnić, że warunek ten został wynegocjowany indywidualnie?
- 9) Czy sprzeczne z art. 3 i 4 dyrektywy 93/13 oraz orzecznictwem TSUE jest orzecznictwo krajowe, na podstawie którego można uznać, że **warunek umowny określany jako prowizja za udzielenie kredytu nie może być analizowany w zakresie jego nieuczciwego charakteru na podstawie art. 4 ust. 2, ponieważ określa on główny przedmiot umowy**, czy też, przeciwnie, należy uznać, iż prowizja za udzielenie kredytu nie stanowi części ceny umownej, lecz świadczenie akcesoryjne, a zatem sąd krajowy, chcąc ustalić, czy warunek ten ma nieuczciwy charakter na gruncie prawa krajowego, musi mieć możliwość przeprowadzenia kontroli jego przejrzystości lub treści?
- 10) Czy w świetle przepisu art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13, który nie został transponowany do hiszpańskiego porządku prawnego przez LCGC (?), należy uznać za sprzeczne z art. 8 dyrektywy 93/13 czynności sądu hiszpańskiego polegające na przywoływaniu i stosowaniu art. 4 ust. 2 dyrektywy, jeżeli przepis ten nie został transponowany do hiszpańskiego porządku prawnego z woli ustawodawcy, który zamierzał zapewnić całościową ochronę w odniesieniu do wszystkich warunków umownych, które przedsiębiorca może zamieścić w umowach zawieranych z konsumentami, w tym również określających główny przedmiot umowy, nawet jeśli zostały one wyrażone prostym i zrozumiałym językiem, jeśli można uznać, że warunek umowny określany jako prowizja za udzielenie kredytu określa główny przedmiot umowy kredytu?

- 11) Czy w świetle art. 3 ust. 1 dyrektywy 93/13 warunek umowny określany jako prowizja za udzielenie kredytu, **który nie był negocjowany indywidualnie, a instytucja finansowa nie wykazała, że odpowiada on rzeczywiście świadczonym usługom i poniesionym kosztom, skutkuje istotnym brakiem równowagi pomiędzy prawami i obowiązkami stron umowy**, zatem sąd krajowy powinien stwierdzić jego nieważność?
- 12) Czy w świetle art. 6 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 w razie wytoczenia przez konsumenta powództwa o stwierdzenie nieważności zawartych w umowie z nim nieuczciwych warunków i **stwierdzenia przez sąd nieważności tych warunków ze względu na ich nieuczciwy charakter obciążenie przedsiębiorcy kosztami postępowania** wynika z zasady braku związania i zasady skutku odstrasżającego wobec przedsiębiorcy, jeżeli sąd krajowy uwzględnił powództwo o stwierdzenie nieważności niezależnie od rzeczywistego zwrotu kwot zasądzonych w tym wyroku i przy założeniu, że głównym roszczeniem jest stwierdzenie nieważności klauzuli, a zwrot tych kwot jest jedynie związanym z nim roszczeniem akcesoryjnym?
- 13) Czy w świetle przewidzianych w dyrektywie 93/13 (art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1) zasad braku związania i skutku odstrasżającego skutki restytucyjne wynikające ze stwierdzenia, że względu na nieuczciwy charakter, nieważności warunku umownego zawartego w umowie pomiędzy konsumentem a przedsiębiorcą **mogą zostać ograniczone w czasie wskutek uznania zarzutu przedawnienia roszczenia o zwrot określonej kwoty, podczas gdy powództwo o stwierdzenie bezwzględnej nieważności nieuczciwego warunku umownego nie podlega zgodnie z prawem krajowym przedawnieniu?**

(¹) Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. 1993, L 95, s. 29; sprostowanie: Dz.U. 2015, L 137, s. 13) [wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 2, s. 288].

(²) Ley 7/1998, de 13 de abril, sobre condiciones generales de la contratación (hiszpańskiej ustawy nr 7/1998 z dnia 13 kwietnia 1998 r. o ogólnych warunkach umów).

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Juzgado de Primera Instancia e Instrucción no 6 de Ceuta (Hiszpania) w dniu 21 marca 2019 r. — HC i ID/Banco Bilbao Vizcaya Argentaria S.A.

(Sprawa C-247/19)

(2019/C 246/06)

Język postępowania: hiszpański

Sąd odsyłający

Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 6 de Ceuta

Strony w postępowaniu głównym

Strona powodowa: HC i ID

Strona pozwana: Banco Bilbao Vizcaya Argentaria S.A.

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy w świetle dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1, w celu zapewnienia ochrony konsumentów i użytkowników, oraz w świetle odnośnego orzecznictwa wspólnotowego zgodna z prawem Unii jest okoliczność, iż Tribunal Supremo ustalił w wyrokach od 44 do 49 z dnia 23 stycznia 2009 r. jako jednoznaczne kryterium regułę, zgodnie z którą w umowach kredytu hipotecznego zawartych z konsumentami niewynegocjowany warunek stanowiący, że wszystkie koszty związane z uruchomieniem transakcji kredytu hipotecznego muszą zostać przeniesione na kredytobiorcę, jest nieuczciwy, przy czym poszczególne pozycje kosztowe zawarte we wspomnianym nieuczciwym warunku uznanym za nieważny zostają rozdzielone między instytucję bankową, która narzuciła ten warunek, a konsumenta będącego kredytobiorcą — w celu ograniczenia zwrotu kwot nienależnie zapłaconych w wyniku zastosowania ustawodawstwa krajowego?

Oraz czy w świetle dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, w szczególności jej art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1, w celu zapewnienia ochrony konsumentów i użytkowników, oraz w świetle odnośnego orzecznictwa wspólnotowego jest zgodna z prawem Unii okoliczność, że Tribunal Supremo dokonuje wykładni uzupełniającej warunku nieważnego z powodu jego nieuczciwego charakteru, w przypadku gdy usunięcie tego warunku i wynikających z niego skutków nie wpływa na dalsze obowiązywanie umowy kredytu hipotecznego?

- 2) Ponadto, czy w odniesieniu do art. 394 LEC ⁽²⁾, ustanawiającego kryterium obiektywnej wymagalności w zakresie kosztów postępowania, należy uznać, że w przypadku gdy zostanie stwierdzona nieważność nieuczciwego warunku dotyczącego kosztów, lecz skutki tej nieważności są ograniczone do wspomnianego wyżej podziału kosztów, powyższe stanowi naruszenie określonych w prawie Unii Europejskiej zasad skuteczności i braku związania w razie częściowego uwzględnienia żądań w wyroku oraz czy można interpretować tę okoliczność jako wywołującą odwrotny skutek odstraszający, a w konsekwencji brak ochrony uzasadnionych interesów konsumentów i użytkowników?

⁽¹⁾ Dz.U. 1993, L 95, s. 29.

⁽²⁾ Občanský soudní řád.

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Juzgado de Primera Instancia e Instrucción no 6 de Ceuta (Hiszpania) w dniu 27 marca 2019 r. — LG i PK/Banco Bilbao Vizcaya Argentaria S.A.

(Sprawa C-259/19)

(2019/C 246/07)

Język postępowania: hiszpański

Sąd odsyłający

Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 6 de Ceuta

Strony w postępowaniu głównym

Strona powodowa: LG i PK

Strona pozwana: Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, S.A.

Pytania prejudycjalne

Czy w świetle dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1, w celu zapewnienia ochrony konsumentów i użytkowników, oraz w świetle odnośnego orzecznictwa wspólnotowego zgodna z prawem Unii jest okoliczność, iż Tribunal Supremo ustalił w wyrokach od 44 do 49 z dnia 23 stycznia 2009 r. jako jednoznaczne kryterium regułę, zgodnie z którą w umowach kredytu hipotecznego zawartych z konsumentami niewynegocjowany warunek stanowiący, że wszystkie koszty związane z uruchomieniem transakcji kredytu hipotecznego muszą zostać przeniesione na kredytobiorcę, jest nieuczciwy, przy czym poszczególne pozycje kosztowe zawarte we wspomnianym nieuczciwym warunku uznanym za nieważny zostają rozdzielone między instytucję bankową, która narzuciła ten warunek, a konsumenta będącego kredytobiorcą — w celu ograniczenia zwrotu kwot nienależnie zapłaconych w wyniku zastosowania ustawodawstwa krajowego?